



Euroopa Liidu  
Nõukogu

Brüssel, 5. mai 2022  
(OR. en)

8792/22

VISA 79  
MIGR 136  
COEST 378

## SAATEMÄRKUSED

---

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	5. mai 2022
Saaja:	Nõukogu peasekretariaat
Komisjoni dok nr:	C(2022) 3084 final
Teema:	KOMISJONI TEATIS, milles esitatakse juhend nõukogu 25. veebruari 2022. aasta otsuse (EL) 2022/333 (Euroopa Ühenduse ja Venemaa Föderatsiooni vahelise Euroopa Liidu ja Venemaa Föderatsiooni kodanikele viisade väljastamise lihtsustamise lepingu täitmise osalise peatamise kohta) rakendamise kohta ja Venemaa viisataotlejatele viisa andmise kohta üldiselt

---

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument C(2022) 3084 final.

---

Lisatud: C(2022) 3084 final



Brüssel, 5.5.2022  
C(2022) 3084 final

**KOMISJONI TEATIS,**

**milles esitatakse juhend nõukogu 25. veebruari 2022. aasta otsuse (EL) 2022/333 (Euroopa Ühenduse ja Venemaa Föderatsiooni vahelise Euroopa Liidu ja Venemaa Föderatsiooni kodanikele viisade väljastamise lihtsustamise lepingu täitmise osalise peatamise kohta) rakendamise kohta ja Venemaa viisataotlejatele viisa andmise kohta üldiselt**

## KOMISJONI TEATIS,

**milles esitatakse juhend nõukogu 25. veebruari 2022. aasta otsuse (EL) 2022/333 (Euroopa Ühenduse ja Venemaa Föderatsiooni vahelise Euroopa Liidu ja Venemaa Föderatsiooni kodanikele viisade väljastamise lihtsustamise lepingu täitmise osalise peatamise kohta) rakendamise kohta ja Venemaa viisataotlejatele viisa andmise kohta üldiselt**

### I. Sissejuhatus

1. 25. veebruaril 2022 võttis nõukogu vastu otsuse (EL) 2022/333 (edaspidi „nõukogu otsus“) Euroopa Ühenduse ja Venemaa Föderatsiooni vahelise Euroopa Liidu ja Venemaa Föderatsiooni kodanikele viisade väljastamise lihtsustamise lepingu (edaspidi „leping“) täitmise osalise peatamise kohta<sup>1</sup>. Nõukogu otsus jõustus selle vastuvõtmise päeval.
2. Nõukogu otsuse ühtlustatud rakendamine kõigis liikmesriikides<sup>2</sup> ning Venemaa Föderatsioonis viisade väljastamise korra ja tingimuste selgitamine aitavad tagada konsulaaresindustes Venemaa kodanikele viisade väljastamise menetluse sidususe, selguse ja läbipaistvuse.

### II. Juhend nõukogu otsuse rakendamise kohta

3. Nõukogu otsusega peatatakse lepingu<sup>3</sup> teatavate sätete kohaldamine Venemaa Föderatsiooni kodanike suhtes, kes on Venemaa Föderatsiooni ametlike delegatsioonide liikmed, Venemaa Föderatsiooni riiklike või piirkondlike valitsuste või parlamentide liikmed või Venemaa Föderatsiooni konstitutsioonikohtu või Venemaa Föderatsiooni ülemkohtu liikmed, samuti Venemaa Föderatsiooni kodanike suhtes, kellel on Venemaa Föderatsiooni väljastatud kehtiv diplomaatiline pass, ning äriiga tegelejate ja äriorganisatsioonide esindajate suhtes.
4. Alates 28. veebruarist 2022 on peatatud lepingu järgmiste sätete kohaldamine: artikli 4 lõike 1 punktid a ja b, mis käsitlevad reisi eesmärgi tõendamist dokumentidega, artikli 5 lõike 1 punkt a, artikli 5 lõike 2 punktid a ja b ning artikli 5 lõige 3, mis käsitlevad mitmekordsete viisade väljastamist, artikli 6 lõige 1 ja artikli 6 lõike 3 punktid b ja c, mis käsitlevad viisataotluste menetlemise tasu, artikkel 7, mis käsitleb viisataotluste menetlemise kestust, ja artikli 11 lõige 1, mis käsitleb diplomaatilisi passe.

---

<sup>1</sup> ELT L 54, 25.2.2022, lk 1–3.

<sup>2</sup> Kuna viisalihtsustuslepingut ja selle osalist peatamist kohaldatakse kõigi liikmesriikide suhtes peale Iirimaa, peaksid liikmesriigid, kes veel Schengeni *acquis*'d täielikult ei rakenda (Bulgaaria, Horvaatia, Küpros, Rumeenia), menetlema Venemaa kodanike lühiajaliste viisade taotlusi oma siseriikliku õiguse alusel ja kohaldama käesolevat juhendit analoogia põhjal.

<sup>3</sup> Euroopa Ühenduse ja Venemaa Föderatsiooni vaheline Euroopa Liidu ja Venemaa Föderatsiooni kodanikele viisade väljastamise lihtsustamise leping (ELT L 129, 17.5.2007).

5. Lepingu sätete kohaselt jätkatakse muudesse kategooriatesse kuuluvate viisataotlejate suhtes viisalihtsustusmeetmete kohaldamist. Seega ei mõjuta nõukogu otsus Venemaa Föderatsiooni tavakodanikke, kes ei ole Venemaa Föderatsiooni ametlike delegatsioonide, Venemaa Föderatsiooni riiklike või piirkondlike valitsuste või parlamentide ega Venemaa Föderatsiooni konstitutsioonikohtu või Venemaa Föderatsiooni ülemkohtu liikmed, Venemaa Föderatsiooni kodanikke, kellel on Venemaa Föderatsiooni väljastatud kehtiv diplomaatiline pass, ega äriiga tegelejaid või äriorganisatsioonide esindajaid<sup>4</sup>.

**a) Reisi eesmärgi tõendamise dokumentidega**

6. Nõukogu otsusega peatatakse lepingu artikli 4 lõike 1 punktides a ja b loetletud kategooriatesse kuuluvate Venemaa Föderatsiooni kodanike suhtes reisi eesmärgi tõendamiseks lihtsustatud dokumendinõuete kohaldamine. Nende viisataotlejate suhtes tuleks kohaldada komisjoni rakendusotsust C(2016) 3347,<sup>5</sup> eelkõige selle punkti I. „1) Üldnõuded“ ja punkti II. „Reisimine äritegevuse või töö eesmärgil“ alapunkte a, c ja d (dokumendid, mille esitavad ametlike delegatsioonide liikmed, äritegevuse eesmärgil reisivad töötajad ja füüsilisest isikust ettevõtjad)<sup>6</sup>.

**b) Mitmekordsete viisade väljastamine**

7. Nõukogu otsusega peatatakse lepingu artikli 5 lõike 1 punkti a, artikli 5 lõike 2 punktide a ja b ning artikli 5 lõike 3 kohaldamine. Nimetatud sätted käsitlevad mitmekordsete viisade väljastamist.

8. Eespool nimetatud artiklites loetletud kategooriatesse kuuluvatele viisataotlejatele tuleks mitmekordsed viisad väljastada viisaeeskirja<sup>7</sup> artikli 24 sätete alusel. Tähelepanu tuleb pöörata artikli 24 lõikele 2a, milles on sätestatud, et viisa kehtivusaega võib üksikjuhtudel lühendada, kui on põhjendatud kahtlus, et sisenemisingimused ei ole viisa kogu kehtivusaja kestel täidetud. Lepingus ei olnud võimalust mitmekordsete viisade kehtivusaega üksikjuhtudel hinnata ette nähtud. Et tagada mitmekordsete viisade väljastamist käsitlevate eeskirjade ühtlustatud kohaldamine nende reisijate suhtes, kes kuuluvad kategooriatesse, mida lepingu osaline peatamine puudutab, tuleks vahetada teavet kohaliku Schengeni koostöö raames.

**c) Viisataotlejate menetlemise tasu**

9. Nõukogu otsusega peatatakse viisatasust loobumist käsitlevate sätete kohaldamine lepingu artikli 6 lõike 3 punktides b ja c loetletud kategooriatesse kuuluvate Venemaa Föderatsiooni kodanike suhtes (st Venemaa Föderatsiooni ametlike delegatsioonide liikmed ning Venemaa Föderatsiooni riiklike ja piirkondlike valitsuste ja parlamentide ning Venemaa Föderatsiooni konstitutsioonikohtu ja Venemaa Föderatsiooni ülemkohtu liikmed).

10. Nõukogu otsusega peatatakse ka lepingu artikli 4 lõike 1 punktis b, artikli 6 lõike 3 punktides b ja c ning artikli 11 lõikes 1 loetletud Venemaa Föderatsiooni kodanike suhtes (Venemaa Föderatsiooni ametlike delegatsioonide liikmed, Venemaa Föderatsiooni riiklike ja piirkondlike

---

<sup>4</sup> Näiteks saavad Venemaa kodanikud, kes tegutsevad transporditöötajatena (sealhulgas meremeestena) või lühiajaliste hooajatöötajatena ja keda lepingu peatatud artiklid ei hõlma, jätkuvalt reisida lepingus sätestatud lihtsustatud korra alusel.

<sup>5</sup> Komisjoni 6. juuni 2016. aasta rakendusotsus, millega kehtestatakse Iraanis, Iraagis ja Venemaa Föderatsioonis viisataotlejatel nõutavate täiendavate dokumentide loetelu (C(2016) 3347 final).

<sup>6</sup> Komisjoni 6. juuni 2016. aasta rakendusotsuse (millega kehtestatakse Iraanis, Iraagis ja Venemaa Föderatsioonis viisataotlejatel nõutavate täiendavate dokumentide loetelu) lisad (C(2016) 3374 final).

<sup>7</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 810/2009, millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri (ELT L 243, 15.9.2009, lk 1).

valitsuste ja parlamentide liikmed, Venemaa Föderatsiooni konstitutsioonikohtu ja Venemaa Föderatsiooni ülemkohtu liikmed, Venemaa Föderatsiooni kodanikud, kellel on Venemaa Föderatsiooni väljastatud kehtiv diplomaatiline pass, ning äri- ja tegelejad ja äriorganisatsioonide esindajad) lepingu artikli 6 lõike 1 kohaldamine. Nimetatud lõikes on sätestatud viisatasu 35 eurot.

11. Nendesse kategooriatesse kuuluvatelt viisataotlejatelt peaksid liikmesriigid võtma viisatasu 80 eurot viisaeeskirja artikli 16 kohaselt.

#### **d) Viisataotluste menetlemise kestus**

12. Nõukogu otsusega peatatakse lepingu artikli 4 lõike 1 punktides a ja b, artikli 6 lõike 3 punktides b ja c ning artikli 11 lõikes 1 loetletud Venemaa Föderatsiooni kodanikest viisataotlejate kategooriate suhtes lepingu artikli 7 kohaldamine.
13. Nende viisataotlejate kategooriate puhul tuleks otsus taotluse kohta teha kooskõlas viisaeeskirja artikliga 23, st tavaliselt 15 päeva jooksul. Sel viisil on konsulaatidel taotluste hindamiseks rohkem aega kui lepingus sätestatud 10 päeva.

#### **e) Diplomaatilised passid**

14. Nõukogu otsusega peatatakse lepingu artikli 11 lõikes 1 sätestatud viisavabastus Venemaa Föderatsiooni kodanikele, kellel on Venemaa Föderatsiooni väljastatud kehtiv diplomaatiline pass.
15. Venemaa Föderatsiooni kodanikud, kellel on Venemaa Föderatsiooni väljastatud kehtiv diplomaatiline pass, peaksid taotlema viisat kooskõlas viisaeeskirjaga. Viisataotlejatelt tuleks kooskõlas viisaeeskirja artikliga 13 koguda biomeetrilisi tunnuseid ja nõuda kõigi tõendavate dokumentide esitamist. Neilt tuleks nõuda viisatasu 80 eurot.

### **III. Lihtsustatud viisanõuded, mis jäävad kehtima, ja muud kohaldatavad sätted**

16. Nõukogu otsusega ei peatata viisamenetluse lihtsustamist käsitlevate lepingu sätete kohaldamist järgmiste viisat taotlejate Venemaa Föderatsiooni kodanike kategooriate suhtes: rahvusvahelisi kauba- ja reisijateveoteenuseid osutavad autojuhid, rahvusvaheliste rongide vagunite, külmutusvagunite ja vedurite personal, teadus-, kultuuri- ja kunstiüritustel osalevad isikud, õpilased, üliõpilased, kraadiõppes osalevad isikud ja neid saatvad õpetajad, ajakirjanikud ja rahvusvahelistest spordiüritustest osavõtjad ning neid saatvad ametiülesandeid täitvad isikud, sõpruslinnade ametlikest vahetusprogrammidest osavõtjad, lähisugulased, puudega isikud ja neid saatvad isikud.
17. Lepingu artikli 6 lõike 3 punktis f, mille kohaldamine ei ole peatatud, on ette nähtud, et viisataotluse menetlemise eest ei võeta tasu isikutelt, kes on esitanud dokumendid, mis tõendavad vajadust reisida humanitaarkaalutlustel, kaasa arvatud selleks, et saada kiiresti arstiabi, ning sellise isiku saatjalt, või selleks, et osaleda lähisugulase matusel või külastada raskelt haiget lähisugulast. Juhtudel, mida lepingu artikli 6 lõike 3 punkt f ei hõlma, võib viisaeeskirja artikli 16 lõike 6 kohaselt viisatasu nõudmisest loobuda või seda tasu vähendada,

kui seda tehakse kultuuri- või spordihuvide, välispoliitika, arengupoliitika või muude oluliste üldiste huvide edendamiseks või rahvusvaheliste kohustuste tõttu<sup>8</sup>.

18. Jätakuvalt kohaldatakse eeskirju, mis on sätestatud direktiivis 2004/38/EÜ,<sup>9</sup> mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil<sup>10</sup>.

#### **IV. Juhend Venemaa viisataotlejatele viisa andmise kohta üldiselt**

##### **a) Pädev liikmesriik ja territoriaalne konsulaarpädevus viisataotluste läbivaatamiseks**

19. Liikmesriigid peaksid pöörama erilist tähelepanu sellele, et iga viisataotluse puhul uuritaks põhjalikult viisaeeskirja artiklites 5 ja 6 sätestatud pädevusnõudeid ning kohaldataks neid korrektselt. Selleteemalised suunised võib leida I viisakäsiraamatu II osa 1. peatükist<sup>11</sup>. Juhul, kui liikmesriik, kellele taotlus on esitatud, ei ole pädev seda menetlema, tuleb kogu taotlus ja kõik tõendavad dokumendid tagastada ja viisatasu tagasi maksta. Et taotleja ei hakkaks otsima eri konsulaatide vahel soodsamat viisakohtlemist, tuleks ta suunata otse pädeva liikmesriigi konsulaati.
20. Viisaeeskirja artikli 6 kohaselt peaks taotluse läbi vaatama selle pädeva liikmesriigi konsulaat, mille jurisdiktsioonis asub taotleja seadusjärgne elukoht. Seetõttu ei tohiks liikmesriigid võtta korrapäraselt vastu viisataotlusi Venemaa Föderatsiooni kodanikelt, kes viibivad lühiajaliselt või transiidi otstarbel kolmandas riigis, näiteks Serbias, Türgis või Araabia Ühendemiraatides. Sellised taotlejad tuleks suunata oma elukohajärgsesse pädevasse konsulaati, milleks enamasti on mõni Venemaa Föderatsiooni konsulaat. Erandeid võib teha viisaeeskirja artikli 6 lõike 2 ja I viisakäsiraamatu II osa punktis 1.8 esitatud suuniste alusel, eelkõige kitsikuse korral ja humanitaarkaalu põhistel.

##### **b) Venemaa Föderatsiooni kodanike ja Venemaal esitatud viisataotluste hindamine**

21. Praegust julgeolekuolukorda arvestades tuleb konsulaatidel kindlasti põhjalikult kontrollida, kas taotleja kujutab endast ohtu mõne liikmesriigi avalikule korrale, sisejulgeolekule või rahvusvahelistele suhetele, ning jaatava vastuse korral viisa andmisest keelduda. Schengeni infosüsteemis (SIS) tuleks kontrollida, ega taotleja kohta ei ole antud hoiatusteadet sissesõidu keelamise kohta. Võttes arvesse praegust tundlikku julgeolekuolukorda, soovitatakse konsulaatidel võimaluse korral ja kahtluse ilmnedes näidata üles valvsust ning teha kooskõlas siseriiklike õigusaktidega päringuid riiklikes ja Interpoli andmebaasides ning SISis. Konsulaadid peaksid võtma arvesse ka seda, et mitu liikmesriiki nõuavad kõigi Venemaa Föderatsiooni kodanike esitatud taotluste läbivaatamisel viisaeeskirja artikli 22 kohast konsulteerimist oma keskasutustega.

<sup>8</sup> Viisaeeskirja artikli 19 lõike 4 kohaselt võib viisataotlust, mis ei vasta viisaeeskirja artikli 19 lõikes 1 sätestatud nõuetele, lugeda vastuvõetavaks humanitaarkaalu põhistel, riiklikest huvidest lähtuvalt või rahvusvaheliste kohustuste tõttu.

<sup>9</sup> 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda vabalt liikmesriikide territooriumil (ELT L 158 30.4.2004, lk 77).

<sup>10</sup> Sealjuures tuleb keeldumist viisa andmisest isikule, kellel on õigus liikmesriikide territooriumil vabalt liikuda, käsitada vaba liikumise piiranguna. Viisa andmisest keeldumine peab sellisel juhul olema kooskõlas direktiivi 2004/38/EÜ VI peatüki nõuetega, sh nimetatud peatükis sätestatud menetluslike tagatistega.

<sup>11</sup> Komisjoni 28. jaanuari 2020. aasta rakendusotsuse C(2020) 395 (millega muudetakse otsust K(2010) 1620 (lõplik) seoses viisataotluste menetlemise ja välja antud viisade muutmise käsiraamatu asendamisega (I viisakäsiraamat)) lisa.

22. Pidades silmas praegust majanduslikku ja poliitilist olukorda Venemaal, peaksid liikmesriigid pöörama erilist tähelepanu hinnangule selle kohta, kas taotleja kujutab endast ohtu liikmesriikide julgeolekule, ning tegema viisaeeskirja artikli 21 ja viisaeeskirja I käsiraamatu II osa 6. peatükis sisalduvate suuniste kohaselt kindlaks, kas sisenemistingimused on täidetud. Eelkõige võiks kaaluda järgmisi küsimusi.
- i. **Reisi- ja tervisekindlustus:** konsulaadi ülesanne on välja selgitada, kas taotleja esitatud kindlustus on viisaeeskirja artikli 15 kohaselt piisav. Tähelepanu juhitakse artikli 15 lõikele 5, mille kohaselt peavad konsulaadid kindlaks tegema, kas kindlustusseltsi vastu esitatud nõuded oleksid liikmesriigis hüvitatavad. ELis praegu kehtivate piiravate meetmete tõttu võib Venemaa kindlustusandjate väljastatud poliiside pakutavat kindlustust pidada ebapiisavaks. Sellistel juhtudel võivad liikmesriigid nõuda, et taotleja esitaks reisi- ja tervisekindlustuspoliisi, mille on välja andnud väljaspool Venemaa Föderatsiooni asuv kindlustusandja.
  - ii. **Teha kindlaks, kas taotleja vastab sisenemistingimustele ja kas võib eeldada, et ta vastab nendele kogu viisa kehtivusaja jooksul:** majanduslik ebastabiilsus, piiravad meetmed ja poliitilised suundumused Venemaal suurendavad tõenäosust, et aja möödudes ei vasta taotleja enam sisenemistingimustele. Sellistel juhtudel tuleks kaaluda lühema kehtivusajaga viisade väljastamist ja/või mitmekordsete viisade asemel ühekordsete viisade väljastamist. Tähelepanu juhitakse viisaeeskirja artikli 24 lõikele 2a, milles on sätestatud, et väljastatud viisa kehtivusaega võib igal üksikjuhul eraldi lühendada, kui on põhjust kahelda, kas sisenemistingimused on kogu selle aja jooksul täidetud. Lepingu artikli 5 lõike 1 punkti b, artikli 5 lõike 2 punkte c–h ja artikli 5 lõiget 3 kohaldatakse jätkuvalt.
  - iii. **Hinnata taotleja kavatsust lahkuda liikmesriikide territooriumilt enne taotletava viisa kehtivusaja lõppu, nagu on sätestatud viisaeeskirja artikli 21 lõikes 1, ilma et see piiraks võimalust anda humanitaarkaaluks piiratud territoriaalse kehtivusega viisa:** praegune olukord Venemaal suurendab tõenäosust, et taotlejad kavatsesid jääda ELi üle lubatud viibimisaja. Kui on kahtlusi inimese kavatsuses liikmesriikide territooriumilt lahkuda, tuleks viisa andmisest keelduda, välja arvatud juhul, kui asjaomane liikmesriik peab viisa andmist vajalikuks (nt humanitaarkaaluks). Sellisel juhul tuleb viisaeeskirja artikli 25 kohaselt anda piiratud territoriaalse kehtivusega viisa.
  - iv. **Hinnata, kas taotlejal on piisavalt elatusvahendeid:** tuleb eeldada, et Venemaal elavad taotlejad ei saa ELis reisisid enam kasutada rahvusvahelisi krediit- ja maksekaarte. See seab kahtluse alla nende võime omada piisavaid elatusvahendeid, eriti juhtudel, kui varasid hoitakse arvel pankades või muudes üksustes, mille suhtes kehtivad ELi piiravad meetmed. Sellistel juhtudel võib piisavate elatusvahendite olemasolu tõendiks vastavalt viisaeeskirja artikli 21 lõikele 5 pidada ka tõendit ülalpidamise ja/või eramajutuse kohta.
  - v. **Viisataotluse hindamisel** peaksid konsulaadid arvesse võtma seda, kas taotlejad on seotud isikute või üksustega, kelle suhtes kohaldatakse tegevuse tõttu, mis õhustab või ohustab Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust, ELi piiravaid meetmeid. Võiks hinnata, kas viisa andmisest tuleks keelduda viisaeeskirja artikli 32 lõike 1 punkti a alapunkti vi alusel. Kahtluse korral võib kõigi isikute ja üksuste kohta, kelle suhtes kohaldatakse ELi piiravaid meetmeid, leida juhtnööre ELi sanktsioonide kaardilt<sup>12</sup>.

<sup>12</sup>

<https://www.sanctionsmap.eu>;  
<https://data.europa.eu/data/datasets/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions?locale=et>

23. Liikmesriike julgustatakse vahetama kohaliku Schengeni koostöö raames teavet, et võimaluste piires ja kooskõlas viisaeeskirja artikli 48 lõikega 1 tagada ühtlustatud lähenemisviis Venemaal esitatud viisataotluste läbivaatamisel. Tähelepanu juhatakse II viisakäsiraamatu<sup>13</sup> II osas sisalduvatele juhistele, eelkõige selles osas, mis puudutab kohaliku Schengeni koostöö rolli pakutavate reisi- ja tervisekindlustustoodete hindamisel.
24. Kui konsulaat otsustab anda Venemaa Föderatsiooni kodanikule viisa, tuleks üldjuhul eelistada ühtset viisat, mis kehtib kõikides Schengeni riikides. Piiratud territoriaalse kehtivusega viisa tuleks anda ainult viisaeeskirja artikli 25 lõigetes 1 ja 3 loetletud olukordades, st juhul, kui viisa antakse hoolimata sellest, et sisenemistingimused ei ole täidetud või mõni teine liikmesriik on eelneva konsultatsiooni käigus esitanud vastuväite, kui viisa andmise kiireloomulisuse tõttu ei ole eelnev konsulteerimine olnud võimalik, kui taotleja on juba viibinud riigis 90 päeva 180-päevase ajavahemiku jooksul või kui kõik liikmesriigid ei tunnusta taotleja reisidokumenti.
25. Eelnimetatud kaalutlused viisataotluste hindamiseks **ei piira viisaeeskirja nende sätete kohaldamist, mis näevad ette erandeid viisade andmiseks humanitaarkaalutlustel, riikliku huvi või rahvusvaheliste kohustuste tõttu**, nagu viisaeeskirja artikli 16 lõige 6 (milles nähakse ette, et üksikjuhtudel võib võetavat viisatasu vähendada või selle nõudmisest loobuda), artikli 19 lõige 4 (mis lubab tingimustele mittevastava taotluse tunnistada vastuvõetavaks) või artikli 25 lõige 1 (mis lubab anda piiratud territoriaalse kehtivusega viisa vaatamata sellele, et sisenemistingimused ei ole täidetud). See on asjakohane näiteks viisataotluste puhul, mille on esitanud dissidendid, sõltumatud ajakirjanikud, inimõiguste kaitsjad ja selliste kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajad, mis ei ole Venemaa Föderatsiooni valitsuse kontrolli all, ning nende lähedased pereliikmed.

**c) Venemaa Föderatsiooni kodanikele, kelle suhtes kehtivad ELi piiravad meetmed, antud mitmekordsete viisade ümberhindamine**

26. Vastu on võetud piiravad meetmed,<sup>14</sup> millega kehtestatakse mõnedele Venemaa Föderatsiooni kodanikele keeld siseneda liikmesriikide territooriumile või reisida läbi nende territooriumi. Kodanike kohta, kelle suhtes kohaldatakse ELi piiravaid meetmeid ja kellel on keelatud siseneda Schengeni alale või seal viibida, sisaldab Schengeni infosüsteem (SIS) hoiatusteateid. Liikmesriigid peaksid vastavalt viisaeeskirja artikli 34 lõikele 2 ja artikli 21 lõike 3 punktile c tunnistama kehtetuks viisad, mis on antud sellistele kodanikele enne reisikeelu jõustumist ja mis veel kehtivad, kuna viisa andmise tingimused ei ole enam täidetud. Teave tühistatud viisa kohta tuleb sisestada viisainfosüsteemi (VIS) vastavalt VISi määruse<sup>15</sup> artiklile 13. Viisaomanikule tuleks viisa kehtetuks tunnistamisest teatada vastavalt viisaeeskirja artikli 34 lõikele 6.

**d) Ühine lähenemisviis Venemaa passide mittetunnustamisele**

<sup>13</sup> Komisjoni 25. märtsi 2020. aasta rakendusotsus C(2020) 1764, millega kehtestatakse viisataotluste menetlemise halduskorralduse ja kohaliku Schengeni koostöö käsiraamat (II viisakäsiraamat) ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus K(2010) 3667.

<sup>14</sup> Vt eelkõige: nõukogu 17. märtsi 2014. aasta otsus 2014/145/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega (ELT L 078, 17.3.2014, lk 16); nõukogu 17. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 269/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega.

<sup>15</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1133, millega muudetakse määrusi (EL) nr 603/2013, (EL) 2016/794, (EL) 2018/1862, (EL) 2019/816 ja (EL) 2019/818 seoses tingimuste kehtestamisega juurdepääsu saamiseks muudele ELi infosüsteemidele viisainfosüsteemi kasutamise eesmärgil (ELT L 248, 13.7.2021, lk 1–10).

27. Liikmesriikidele tuletatakse meelde, et komisjon ja Euroopa välisteenistus andsid 2014. aastal välja Ukrainas ja Venemaa Föderatsioonis asuvatele liikmesriikide konsulaatidele ette nähtud juhendi Schengeni viisataotluste esitamise kohta Krimmi elanike poolt<sup>16</sup>. Nimetatud juhendis on märgitud, et liikmesriigid peaksid jätkama viisataotluste suhtes kehtivate reeglite kohaldamist ka pärast Krimmi poolsaare ebaseaduslikku annekteerimist<sup>17</sup>. Lisaks valmistasid komisjon ja Euroopa välisteenistus 2019. aastal ette Venemaa Föderatsioonis ja Ukrainas asuvatele liikmesriikide ja Schengeni lepinguga ühinenud riikide konsulaatidele ette nähtud juhendi selle kohta, kuidas käsitleda viisataotlusi, mille on esitanud Ukraina Donetski ja Luhanski piirkonna elanikud, kellel on pärast 24. aprilli 2019 välja antud tavapärase Venemaa välispassi<sup>18</sup>.
28. Ukraina Donetski ja Luhanski oblasti väljaspool valitsuse kontrolli olevate alade elanikele väljastatud Venemaa välispasside mittetunnustamisel ning viisataotluste menetlemisel on ühine lähenemisviis otsustava tähtsusega<sup>19</sup>.
29. Hoolimata asjaolust, et reisidokumentide tunnustamine kuulub liikmesriikide ainupädevusse, tuleb otsuse 1105/2011<sup>20</sup> kohaselt teatada komisjonile igast tunnustamata jätmise otsusest, mille liikmesriigid on teinud. Reisidokumentide loetelu avalikustatakse ja komisjon ajakohastab seda korrapäraselt.

#### **e) Kehtivad kahepoolsed viisavabaduslepingud Venemaa Föderatsiooniga**

30. Viisamääruses<sup>21</sup> on sätestatud ühine nimekiri kolmandatest riikidest, mille kodanikel peab ELi välispiiride ületamisel olema viisa, ning loetelu riikidest, mille kodanikud on sellest nõudest vabastatud. Need loetelud on esitatud viisamääruse lisades.
31. Lisaks on viisamääruse artikli 6 lõike 1 punktis a sätestatud: „Liikmesriik võib ette näha erandid [...] viisanõudest [...] järgmiste isikute suhtes: a) diplomaatilise passi, teenistus-/ametipassi või eripassi kasutajad.” Vastavalt artiklile 12 peavad liikmesriigid teatama meetmetest, mida nad võtavad viisamääruse artikli 6 alusel, ja komisjon avaldab need meetmed teadmiseks.
32. Et nõukogu otsusel lepingu kohaldamise osalise peatamise kohta oleks mõju, peaksid liikmesriigid peatama ka Venemaa Föderatsiooniga sõlmitud kahepoolsed viisavabaduslepingud, mis näevad Venemaa Föderatsiooni teenistus- ja eripasside kasutajatele ette viisavaba reisimise.
33. Liikmesriigid tagavad ELi piiravate meetmete kohaldamise ja mõjususe isegi siis, kui kahepoolsed viisavabaduslepingud Venemaa Föderatsiooniga on jõus.

#### **V. Rakendamine ja üldsuse teavitamine**

34. Käesoleva tegevusjuhendi eesmärk on aidata liikmesriikidel tegeleda kõigi selliste taotlustega,

<sup>16</sup> Viide: Ares(2018)4486914 - 31/08/2018.

<sup>17</sup> Euroopa Ülemkogu, riigipeade ja valitsusjuhtide avaldus Ukraina kohta, 6. märts 2014; nõukogu 23. juuni 2014. aasta järeldused Ukraina kohta (<https://www.consilium.europa.eu/media/28028/143341.pdf>).

<sup>18</sup> Viide: Ares(2019)6078814 - 01/10/2019.

<sup>19</sup> Euroopa Ülemkogu järeldused (20. juuni 2019); EUCO 9/19; ning Ukraina: kõrge esindaja poolt Euroopa Liidu nimel tehtud avaldus Venemaa Föderatsiooni otsuste kohta, mis õhustavad veelgi Ukraina suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust, 22. veebruar 2022.

<sup>20</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta otsus nr 1105/2011/EL selliste reisidokumentide, mille kasutajal on õigus ületada välispiire ja kuhu võib kanda viisa, nimekirja kohta ning sellise nimekirja koostamise korra kehtestamise kohta (ELT L 287, 4.11.2011, lk 9–12).

<sup>21</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1806, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (ELT L 303, 28.11.2018, lk 39–58).

mille on esitanud Venemaa Föderatsiooni kodanikud, keda lepingu osaline peatamine puudutab, olenemata nende elukohast.

35. Liikmesriikide keskasutuste ülesanne oleks jagada seda juhendit kõigi oma konsulaaresindustega kogu maailmas.
36. Üldsuse teavitamine lepingu osalisest peatamisest on endiselt liikmesriikide ülesanne, vt viisaeeskirja artikli 47 lõige 1.

## **VI. Kohaliku Schengeni koostöö järelmeetmed**

37. Vastavalt viisaeeskirja artikli 48 lõikele 1 peaksid liikmesriigid ELi delegatsiooni koordineerimisel vahetama kohaliku Schengeni koostöö raames korrapäraselt teavet käesoleva juhendi rakendamise kohta ja jälgima viisalihtsustuslepingu osalisest peatamisest tulenevate muudatuste nõuetekohast kohaldamist, kui see on asjakohane. Käesoleva juhendi rakendamisega seotud koosolekute aruandeid tuleks jagada liikmesriikide viisasisid väljastavate keskasutustega vastavalt viisaeeskirja artikli 48 lõikele 5, samuti tuleks neid jagada komisjoniga.
-